

Stephen E. Ambrose

Band of Brothers

Van Normandië tot Hitlers Adelaarsnest

De Easy-compagnie
506de Regiment
101ste Luchtlandingsdivisie

Inhoud

I
'Wij wilden die wings' 11
LEGERPLAATS TOCCOA
juli-december 1942

2
'Opstaan en vasthaken' 25
BENNING, MACKALL, BRAGG, SHANKS
december 1942-september 1943

3
Latrinedienst 37
ALDBOURNE
september 1943-maart 1944

4
'Kijk uit, Hitler! We komen eraan!' 51
SLAPTON SANDS, UPPOTTERY
april-5 juni 1944

5
'Volg mij' 65
NORMANDIË
6 juni 1944

6
'Vooruit!' 82
CARENTAN
7 juni-12 juli 1944

7
Helende wonden en afgelaste missies 100
ALDBOURNE
13 juli-16 september 1944

8

‘Hell’s Highway’ 115

NEDERLAND

17 september-1 oktober 1944

9

Het ‘eiland’ 132

NEDERLAND

2 oktober-25 november 1944

10

Rust, recuperatie en een nieuwe uitrusting 155

MOURMELON-LE-GRAND

26 november-18 december 1944

11

‘Ze hebben ons omsingeld – de sukkels’ 168

BASTOGNE

19-31 december 1944

12

Het breekpunt 183

BASTOGNE

1-13 januari 1945

13

Aanval 201

NOVILLE

14-17 januari 1945

14

De patrouille 211

HAGUENAU

18 januari-23 februari 1945

15

‘Het fijnste gevoel ter wereld’ 226

MOURMELON

25 februari-2 april 1945

16

Kennismaking met de vijand 235

DUITSLAND

2-30 april 1945

17

De champagne van Hitler 250

BERCHTESGADEN

1-8 mei 1945

18

Het droomleven van een soldaat 260

OOSTENRIJK

8 mei-31 juli 1945

19

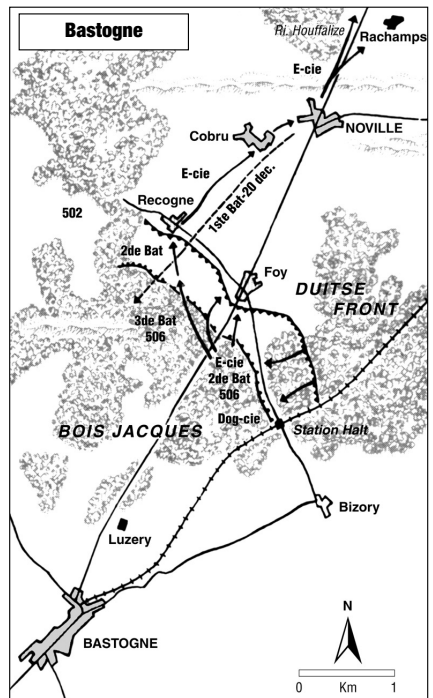
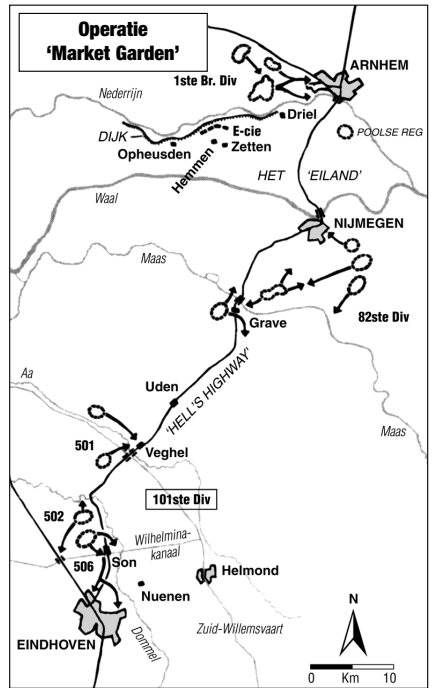
Het leven na de oorlog 277

1945-1991

Dankwoord en bronnen 293

Noten 297

‘Wij wilden die wings’

LEGERPLAATS TOCCOA

juli-december 1942

De mannen van de Easy-compagnie, 506de Infanterieregiment Parachutisten, 101ste Luchtlandingsdivisie van het Amerikaanse leger, waren afkomstig uit allerlei sociale milieus en uit verschillende delen van Amerika. Het waren boeren en mijnwerkers, jongens uit de bergen en uit het Diepe Zuiden. Sommigen waren straatarm, anderen kwamen uit de middenklasse. Een van hen had aan de Harvard Universiteit gestudeerd, een aan Yale, een paar aan de UCLA, de universiteit van Californië. Slechts een van hen zat al in het leger, enkelen waren afkomstig uit de Nationale Garde of waren reservist. Het waren ‘burgersoldaten’.

Ze kwamen bij elkaar in de zomer van 1942, toen de oorlog in Europa al drie jaar aan de gang was. Eind voorjaar 1944 was Easy een elitecompagnie lichte luchtlandingsinfanterie. Bij haar eerste gevechtshandelingen, in de vroege ochtend van D-day, schakelde ze een batterij Duits geschut uit, vier 105 mm-kanonnen die op Utah Beach gericht stonden. De compagnie leidde de aanval op Carentan, vocht in Nederland, hield stand bij Bastogne, leidde het tegenoffensief in de slag om de Ardennen, vocht in de Rijnlandcampagne en nam Hitlers adelaarsnest in Berchtesgaden in. Haar verliezen bedroegen bijna 150 procent. Op het hoogtepunt van haar gevechtskracht, in oktober 1944 in Nederland en in januari 1945 in de Ardennen, was ze de beste tirailleurscompagnie ter wereld.

Nadat het karwei geklaard was werd de compagnie ontbonden en gingen de mannen weer naar huis.

De 147 mannen, onder wie zeven officieren, waaruit de oorspronkelijke compagnie bestond kwamen allemaal op een andere manier terecht in Toccoa, de legerplaats waar de eenheid werd gevormd, maar ze hadden een paar gemeenschappelijke kenmerken. Ze waren allemaal jong, geboren na de Eerste Wereldoorlog. Ze waren allemaal blank, want in de Tweede Wereldoorlog kende het Amerikaanse leger nog rassenscheiding. Op drie uitzonderingen na waren ze ongehuwd. De meesten van hen hadden tijdens hun schooltijd aan jagen of aan sport gedaan.

Ze onderscheidden zich door de waarden die ze belangrijk vonden. Ze hechtten veel belang aan lichamelijke gezondheid, hiërarchische gezagsverhouding en het lidmaatschap van een elite-eenheid. Ze waren idealistisch en wilden deel uitmaken van een groep die vocht voor een goede zaak. Ze zochten bewust naar een eenheid waarmee ze zich konden identificeren, die hen opnam en hen het gevoel gaf ergens bij te horen en die ze als een soort familie beschouwden.

Zelf vertelden ze dat ze voor de parachutisten hadden gekozen vanwege de spanning, de eer en de maandelijksse toeslag van vijftig (voor manschappen) of honderd dollar (voor officieren) die parachutisten kregen. Nog belangrijker voor hun keuze om uit een vliegtuig te gaan springen waren echter twee diepgaande, persoonlijke motieven. In de eerste plaats ‘vatte de wens post’, om met Robert Rader te spreken, ‘om beter te zijn dan een ander.’ Allemaal hadden ze, ieder op zijn eigen manier, dezelfde ervaring doorgemaakt als Richard Winters: als je toch in het leger moest kon je maar beter je best doen, in plaats van je te drukken met lamlendige smoezen, zoals de soldaten die ze hadden ontmoet bij de keuring of tijdens hun basisopleiding. Ze wilden van hun legertijd een positieve, leerzame, verrijkende en interessante ervaring maken.

In de tweede plaats wisten ze dat ze zouden gaan vechten en deden ze dat liever niet met de slecht getrainde, in een slechte conditie verkerende en slecht gemotiveerde dienstplichtigen die ze om zich heen zagen. Als ze moesten kiezen tussen de parachutisten – die het speerpunt van de aanval vormen – en de gewone infanterie – waarin je de jongen naast je niet kon vertrouwen – besloten ze dat de infanterie een groter risico was. Als er dan toch geschoten moest worden wilden ze kunnen opkijken naar hun maten, niet op hen neerkijken.

Ze hadden de crisis van de jaren dertig meegemaakt en waren erdoor getekend. Velen van hen hadden in hun jeugd niet genoeg te eten gehad, rondgelopen met gaten in de zolen van hun schoenen, in versleten truien, hadden nog nooit een auto gehad en vaak ook nog geen radio. Ze hadden hun opleiding niet afgemaakt, hetzij door de crisis hetzij door de oorlog.

‘En toch, ondanks dat alles, hield ik en houd ik nog steeds van mijn land’, verklaarde Harry Welsh 48 jaar later. Welke gegronde redenen ze ook hadden om te klagen over de manier waarop het leven hen behandeld had, ze waren er niet verbitterd door geworden ten opzichte van hun vaderland.

Ze waren de crisis te boven gekomen met nog meer positieve eigenschappen. Ze hadden zelfvertrouwen, waren gewend om hard te werken en opdrachten te krijgen. Door sportbeoefening of door te jagen, of beide, hadden ze hun gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen versterkt.

Ze wisten dat het gevaarlijk ging worden. Ze wisten dat het moeilijk ging worden. Ze vonden het niet leuk om een groot deel van hun jeugd op te offeren

aan een oorlog die zij niet begonnen waren. Ze gooiden liever met een honkbal dan met een granaat, schoten liever met een jachtgeweer dan met een M-1. Maar omdat het nu eenmaal oorlog was, besloten ze zich zo positief mogelijk op te stellen in de tijd dat ze in het leger zaten.

Niet dat ze veel van luchtlandingstroepen wisten, behalve dat ze nieuw waren en geheel uit vrijwilligers bestonden. Ze hadden gehoord dat de opleiding ongekend zwaar was, zwaarder dan die van andere legereenheden, maar dat was iets waar deze jonge leeuwen naar uitkeken. Ze gingen ervan uit dat ze aan het eind van die training groter, sterker en taaier zouden zijn dan aan het begin en dat ze daarna zouden vechten zij aan zij met de jongens uit hun opleiding.

‘De crisisjaren waren voorbij’, herinnerde Carwood Lipton zich van die zomer van 1942, ‘en ik begon aan een nieuw leven dat me ingrijpend zou veranderen.’ Dat gold voor hen allen.

Eerste luitenant Herbert Sobel uit Chicago was het eerste lid van de E-compagnie en de eerste commandant. Plaatsvervangend commandant was 2de luitenant Clarence Hester uit Noord-Californië. Sobel was joods, hij kwam uit de stad en was officier van de Nationale Garde. Hester was begonnen als soldaat en had vervolgens de officiersopleiding gedaan. De meeste commandanten en plaatsvervangende commandanten van de pelotons kwamen vers van de officiersopleiding, zoals 2de luitenant Dick Winters uit Pennsylvania, Walter Moore uit Californië, uit de wereld van het paardenrennen, en de New Yorker Lewis Nixon, die van Yale kwam. S.L. Matheson had een opleiding tot reserve-officier gevolgd aan de UCLA. Met 28 jaar was Sobel de oudste van de groep; de anderen waren 24 of jonger.

Samen met de Dog- en de Fox-compagnie en de bataljonsstafcompagnie maakte de Easy-compagnie deel uit van het 2de Bataljon van het 506de Infanterieregiment Parachutisten (*Parachute Infantry Regiment – PIR*). Bataljonscommandant was majoor Robert Strayer, 36 jaar oud en reserveofficier. Regimentscommandant was kolonel Robert Sink afgestudeerd aan de militaire academie West Point in 1927. Het 506de was een experimentele eenheid, het eerste regiment waarin de mannen samen, als eenheid, hun basisopleiding en springopleiding kregen. Na een jaar zou het 506de Regiment worden ingedeeld bij de 101ste Luchtlandingsdivisie (*101st Airborne Division*), de ‘Screaming Eagles’. Ook voor de officieren waren de paratroepers iets nieuws; als docent waren ze hun leerlingen soms niet veel meer dan een dag vooruit.

De eerste onderofficieren van de compagnie waren beroepsmilitairen. ‘We keken tegen hen op’, herinnerde soldaat Walter Gordon uit de staat Mississippi zich, ‘als waren het goden, want zij hadden hun wings, zij waren gebrevetteerde

parachutisten. Nogal wiesde dat zij wisten hoe ze rechtsomkeert moesten maken, ze waren veel verder dan wij, wij waren groentjes. Later, achteraf, lachten we hen uit. Ze stelden veel minder voor dan onze eigen mensen, die korporaal en sergeant werden.’

De eerste soldaten van Easy waren Frank Perconte, Herman Hansen, Wayne Sisk en Carwood Lipton. Enkele dagen nadat de compagnie werd gevormd was ze op haar volledige bezetting: 132 manschappen en acht officieren. Ze bestond uit drie pelotons en een stafsectie. Elk peloton bestond uit drie tirailleursgroepen van twaalf man plus een mortiergroep van zes man. Als eenheid lichte infanterie beschikte Easy over een mitrailleur in elke tirailleursgroep en over een 60mm-mortier in elke mortierploeg.

Slechts een paar van die eerste Easy-leden hielden het vol in Toccoa. ‘Het was een komen en gaan van officieren’, merkte Winters op. ‘Je hoefde maar één keer naar ze te kijken en je wist dat ze het niet zouden redden. Sommige van die jongens waren zo zacht als boter. Ze waren zo onhandig dat ze niet eens wisten hoe ze moesten vallen.’ Dat was kenmerkend voor degenen die zich als vrijwilliger voor het 506de Regiment hadden aangemeld; van de vijfhonderd die naar Toccoa kwamen van de officiersopleiding bleven er maar 148 over en van de 5300 manschappen die aan Toccoa begonnen maakten er maar 1800 de opleiding af.

Zoals uit deze cijfers blijkt was Toccoa niet gemakkelijk. Kolonel Sink had de taak om de mannen hun basistraining te geven, te harden, de grondbeginselen van de infanterietactiek bij te brengen, voor te bereiden op de springopleiding en om een regiment op te bouwen waarmee hij kon gaan vechten. ‘Wij selecteerden ze’, herinnerde luitenant Hester zich, ‘de dunnen en de dikken en we haalden de watjes eruit.’

Soldaat Ed Tipper vertelde over zijn eerste dag bij Easy: ‘Ik zag de Mount Currahee liggen, vlak bij de legerplaats, en ik zei tegen iemand: “Wedden dat we die aan het eind van de opleiding op moeten klimmen, tot aan de top.” [Ofschoon de Currahee eerder een heuvel dan een berg genoemd kan worden, rees hij driehonderd meter boven het exercitieterrein uit en domineerde hij het landschap.] Een paar minuten later blies iemand op een fluitje. We stelden ons op en kregen de opdracht om onze laarzen en een sportbroekje aan te gaan trekken. Toen we dat gedaan hadden stelden we ons opnieuw op en begonnen aan een veldloop naar de top, drie mijl, en weer terug, waarvan het grootste deel hardlopend werd afgelegd.’ De eerste dag al vielen er enkele mannen af. Binnen een week werd het hele traject naar de heuveltop en terug rennend – of tenminste in looppas – afgelegd.

‘Aan het eind van de tweede week’, zo vervolgde Tipper, ‘kregen we te horen:

“Kalm aan. Vandaag geen hardlopen.” We gingen naar de kantine voor een heerlijke lunch, spaghetti. Toen we naar buiten kwamen klonk een fluitsignaal en kregen we te horen: “Orders gewijzigd. We gaan hardlopen. We gingen naar de top van de Currahee en terug, met een stel ambulances achter ons aan, en iedereen gaf overal langs de route spaghetti over. Wie het bijltje erbij neergooide en inging op het aanbod van het ambulancepersoneel om mee terug te rijden werd diezelfde dag nog weggestuurd.’

De mannen kregen te horen dat Currahee een Indiaans woord was, dat betekende: ‘Wij zijn de besten’ – *We stand alone*. Zo verwachtten deze parachutisten te gaan vechten. Het werd de strijdkreet van het 506de Regiment.

Officieren en manschappen holden drie tot vier keer per week de Currahee op en af. Uiteindelijk legden ze het hele traject, meer dan zes mijl, af in vijftig minuten. Daarnaast oefenden ze elke dag op een zware hindernisbaan, deden opdruk- en optrekoefeningen, kniebuigingen en andere oefeningen.

Naast de lichamelijke training kregen de mannen onderricht in de grondbeginselen van het soldatenvak. Ze begonnen met exercitioefeningen en maakten daarna nachtmarsen met volledige bepakking. De eerste nachtmars was elf mijl; daarna kwam er elke keer een mijl of twee bij. Tijdens de marsen werd niet gerust, niet gerookt, niet gedronken. ‘We voelden ons zwaar beroerd, uitgeput en we waren ervan overtuigd dat we zouden bezwijken als we geen water kregen’, herinnerde soldaat Burton ‘Pat’ Christenson zich. Aan het einde van de mars controleerde Sobel ieders veldfles om te zien of hij nog vol was.

Degenen die het volhielden hadden dat te danken aan hun doorzettingsvermogen en aan hun behoefte om door iedereen als bijzonder gezien te worden. Net als alle elite-eenheden over de hele wereld hadden de luchtlandingstroepen hun aparte kentekens en symbolen. Aan het eind van de springopleiding kregen ze zilveren wings voor op de linkerzak van hun jasje, een embleem voor op hun linkerschouder, een embleem voor op hun baret en verwierven ze het recht om parachutistenlaarzen te dragen en hun broek te laten ‘bloezen’ (in hun laarzen te stoppen). Gordon vertelde: ‘Dat kun je nu [1990] niet meer begrijpen, maar indertijd waren wij stuk voor stuk bereid om ons leven te geven voor die para-uitmonstering.’

Stil zaten ze alleen tijdens de lessen, over wapens, kaart- en kompaslezen, infanterietactiek, codes, seinen, veldtelefoons, radioapparatuur, schakelborden en bedradingen en explosieven. Bij het ongewapend gevecht en bajonet oefeningen bleven ze aangewezen op hun eigen trillende spieren.

Toen de mannen hun geweren kregen werd hun verteld dat ze hun wapen moesten behandelen als een vrouw, met de grootste zorg. Ze moesten het altijd bij zich hebben, ermee slapen in het veld, het grondig leren kennen. Uiteindelijk konden ze het zelfs geblinddoekt uit elkaar halen en weer in elkaar zetten.